

[Forsvarsministeren.]

Eet er imidlertid de straffebestemmelser, der findes i den sidst reviderede militære straffelovgivning, noget helt andet er de fortolkninger, som domstolene har givet den således vedtagne lovgivning. Det er ubestrideligt, at der i dele af befolkningen er givet udtryk for en retsopfattelse, som ikke er i overensstemmelse med de domme, som domstolene har afsagt.

Der ville f. eks. i den såkaldte Birkebæk-sag, hvor en værnepligtig blev kommanderet til at foretage en øvelse, som kostede ham livet, kunne være afsagt en dom over de anklagede befalingsmænd på indtil 4 måneders fængsel. Domstolens skøn gik ud på, at den omstændighed, at forseelserne ikke var begået forsætligt, i den grad burde komme de tiltalte befalingsmænd til gode, at de kun blev idømt følgende straffe: den tiltalte premierløjtnant idømtes vagtarrest i 20 dage, den tiltalte løjtnant af reserven vagtarrest i 12 dage, og en fenrik og en korporal, der ligeledes var tiltalt under sagen, blev frikendt. Generalauditorens skøn, som jeg har anmodet om, gik ud på, at denne dom var på linie med domme, der er afsagt tidligere, og han har derfor ikke tilrådet mig at appellere den — ud fra den betragtning, at der under de nuværende omstændigheder næppe kan ventes en anden dom.

I den såkaldte „barbervandssag“ fra Bornholm blev der rejst anklage mod de tiltalte befalingsmænd efter bestemmelser i den militære straffelov, som gjorde det muligt at afsige domme på indtil 4 måneders fængsel. Domstolens skøn gik ud på, at straffen burde være mildere, og de tre tiltalte blev idømt vagtarrest i henholdsvis 40 dage, 6 dage og 12 dage. Under hensyn til den uro, der har været i den senere tid, ikke mindst i pressen, omkring domstolens afgørelser i militære retssager, er bl. a. denne dom blevet appelleret.

En del af uroen i befolkningen skyldes utvivlsomt, at adskillige har noget vanskeligt ved i samme grad som domstolene at skelne mellem forseelser, der er begået bevidst, og handlinger, der skyldes uagtsomhed. Det bør imidlertid ikke overses, at der i hele vor straffelovgivning tages hensyn til, om en handling, der foranlediger tiltale, er begået bevidst eller uagtsomt, og det

vil næppe være rimeligt, om den militære straffelov kom til at danne en undtagelse herfra. Men der hersker åbenbart hos adskillige, måske hos mange, den opfattelse, at uagtsomhed, som udvises overfor værnepligtige, der er under kommando, bør straffes særlig hårdt, hvis uagtsomheden er på grænsen af skødesløshed og tvinger værnepligtige til at deltage i øvelser, som i fredstid berøver dem livet eller påfører dem alvorlige legemlige skader.

Det er et synspunkt, som i hvert fald bør overvejes, og da jeg sidste år forelagde tinget forslag til ændringer i den militære straffelov og forslag til ændringer i den militære retsplejelovgivning samt i reglerne vedrørende den militære anklagemyndighed, lagde jeg ikke skjul på, at dette burde gøres til genstand for nærmere overvejelse; det var ikke sket, hverken i ungdomskommissionen eller i det udvalg, som jeg nedsatte i 1949. Der blev dog fra udvalget af 1949, efter at jeg var trådt tilbage som forsvarsminister, rettet forespørgsel til min efterfølger om at få udvidet udvalgets beføjelser. Dette var ikke sket, da regeringsskiftet fandt sted i 1953, og der er derfor nedsat et nyt udvalg af fremragende jurister og værnsschefer til overvejelse af ændringer i reglerne vedrørende den militære anklagemyndighed.

Udvalget er særlig blevet anmodet om at tage stilling til, hvorvidt den militære anklagemyndighed skal organiseres således, at der for værnene, i hvert fald i fredstid, kan indføres en anklageordning svarende til den, vi har indenfor den civile retspleje. Herved er der bl. a. tænkt på lovfæstelse af en ordning med en forsvarsadvokat, som overfor forsvarsministeren er ansvarlig med hensyn til spørgsmålet om tiltalerejsning, herunder også for anke af afsagte domme i militære straffesager, på samme måde som rigsadvokaten er det overfor justitsministeren. Ifølge den gældende militære retsplejelov er det den militære rettergangschef, der selvstændigt træffer beslutning om ankespørgsmål; den militære rettergangschef har ikke nogen pligt til at spørge forsvarsministeren herom. Ganske vist er der ved den militære retsplejelov tillagt ministeren beføjelser til at beordre en dom i en militær straffesag påanket. Dette forudsætter, at ministeren bliver underrettet inden anke-